

InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 4, letnik 6 (2025)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

28. april 2025

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Vasja Kavčič

ISSN številka

2738-5035

<https://wcm.gozdis.si/>

Vsebina

Cene gozdarskih storitev v Sloveniji - marec 2025	4
Zunanja trgovina z okroglim lesom v letu 2024	10
Interni strokovni posvet - kategorizacija protipožarnih prometnic	16
Vitli Krpan: zimski demo tour 2025	20
Krepitev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v evropskem kontekstu: Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN	23

Cene gozdarskih storitev v Sloveniji - marec 2025

Peter Smolnikar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Gašper Ogrin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 14.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0018>)

V marcu smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije med izvajalci gozdarskih storitev izvedli zbiranje cen gozdarskih storitev sečnje in spravila lesa, kjer ločimo sečnjo z motorno žago in traktorsko spravilo ter strojno sečnjo in spravilo, in prevoz lesa z gozdarsko transportno kompozicijo. Anketni vprašalnik smo razposlali 81 poslovnim subjektom. Na vprašalnik se je odzvalo 15 poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z gozdarskimi storitvami.

Glede na posredovane podatke o letnem obsegu proizvodnje se med poročevalskimi enotami pet podjetij uvršča v kategorijo do 3.000 m³, sedem podjetij v kategorijo s proizvodnjo med 3.000 in 10.000 m³ in tri podjetja v kategorijo z nad 10.000 m³ letne proizvodnje.

V poročilu se v smislu povprečja ali srednje vrednosti vedno uporablja mediana, razen kjer je izrecno navedena druga srednja vrednost (npr. aritmetična sredina). Mediana je srednja vrednost, pri kateri ima polovica podatkov manjše ali enake vrednosti, polovica pa večje ali enake. Vse cene, navedene v tem prispevku, so podane v €/m³, brez DDV, in sicer ločeno po:

- debelinskih razredih: debelinski razred A (od 10 do 30 cm), debelinski razred B (od 30 do 50 cm) in debelinski razred C (50 cm in več);
- načinu sečnje: strojna sečnja in spravilo ali sečnja z motorno žago in traktorsko spravilo;
- ugodnih in neugodnih delovnih razmerah (razmere so podrobneje opredeljene z vprašalnikom).

Več o metodologiji zbiranja cen gozdarskih storitev je objavljeno na spletni strani WCM: <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/>.

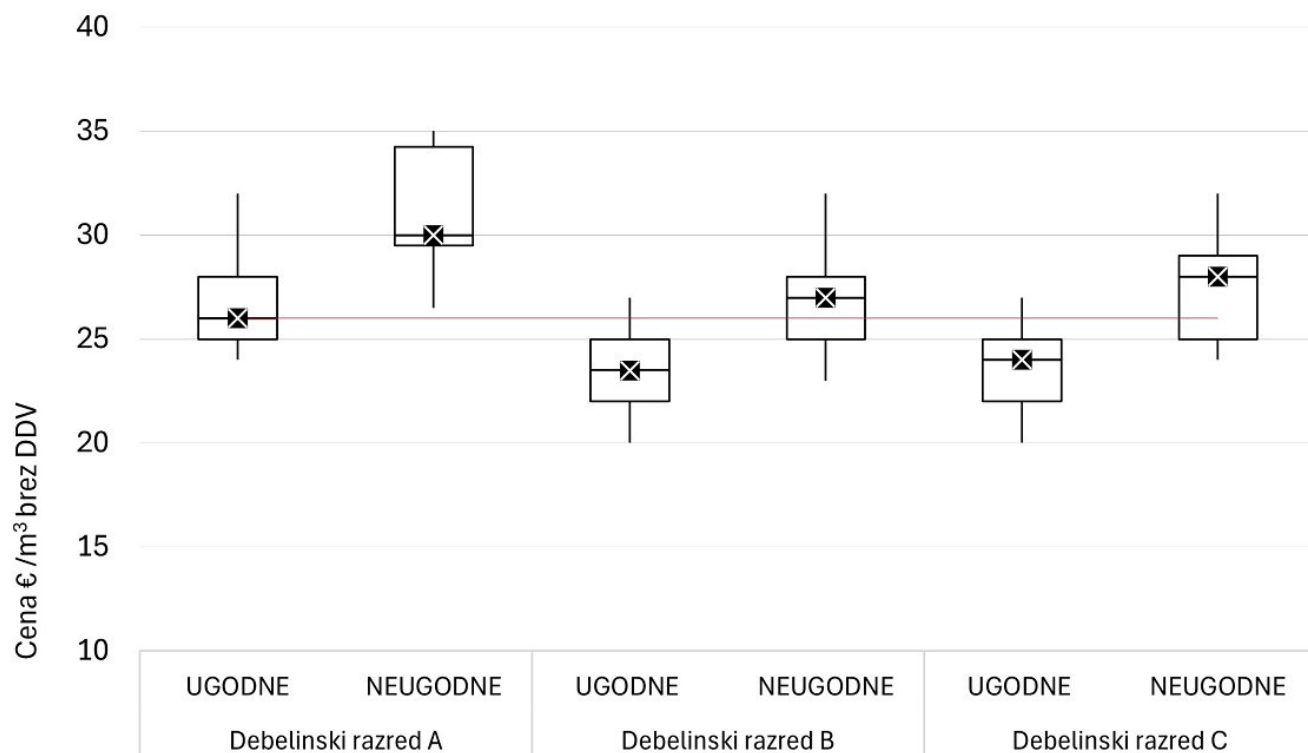
V nadaljevanju predstavljamo aktualne cene sečnje z motorno žago in traktorskega spravila lesa in aktualne cene strojne sečnje. Iz rezultatov ankete lahko sklepamo, da samo sečnja z motorno žago ali strojno v povprečju predstavlja 50 % skupne cene storitve (torej sečnje in spravila). Srednja cena sečnje in spravila (mediana prečiščenih podatkov strojne sečnje in spravila ter sečnje z motorno žago in traktorskega spravila skupaj) je v prvem poročevalskem obdobju leta 2025 znašala 26 €/m³.

Cena sečnje z motorno žago in traktorsko spravilo lesa

Srednja vrednost vseh posredovanih in prečiščenih cen (brez osamelcev) sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred A v ugodnih delovnih razmerah znaša 26 €/m³ brez DDV (cena je enaka kot ob preteklem zbiranju podatkov v jeseni 2024); razpon poročanih cen je med 24 in 32 €/m³. Cena za sečnjo in spravilo v neugodnih delovnih razmerah znaša 30 €/m³ brez DDV (cena je enaka kot jeseni 2024) in se giblje v razponu od 26,5 do 35 €/m³. Cene sečnje in spravila lesa debelinskega razreda A v neugodnih delovnih razmerah, predstavljajo najvišje cene za klasično sečnjo in spravilo s traktorjem.

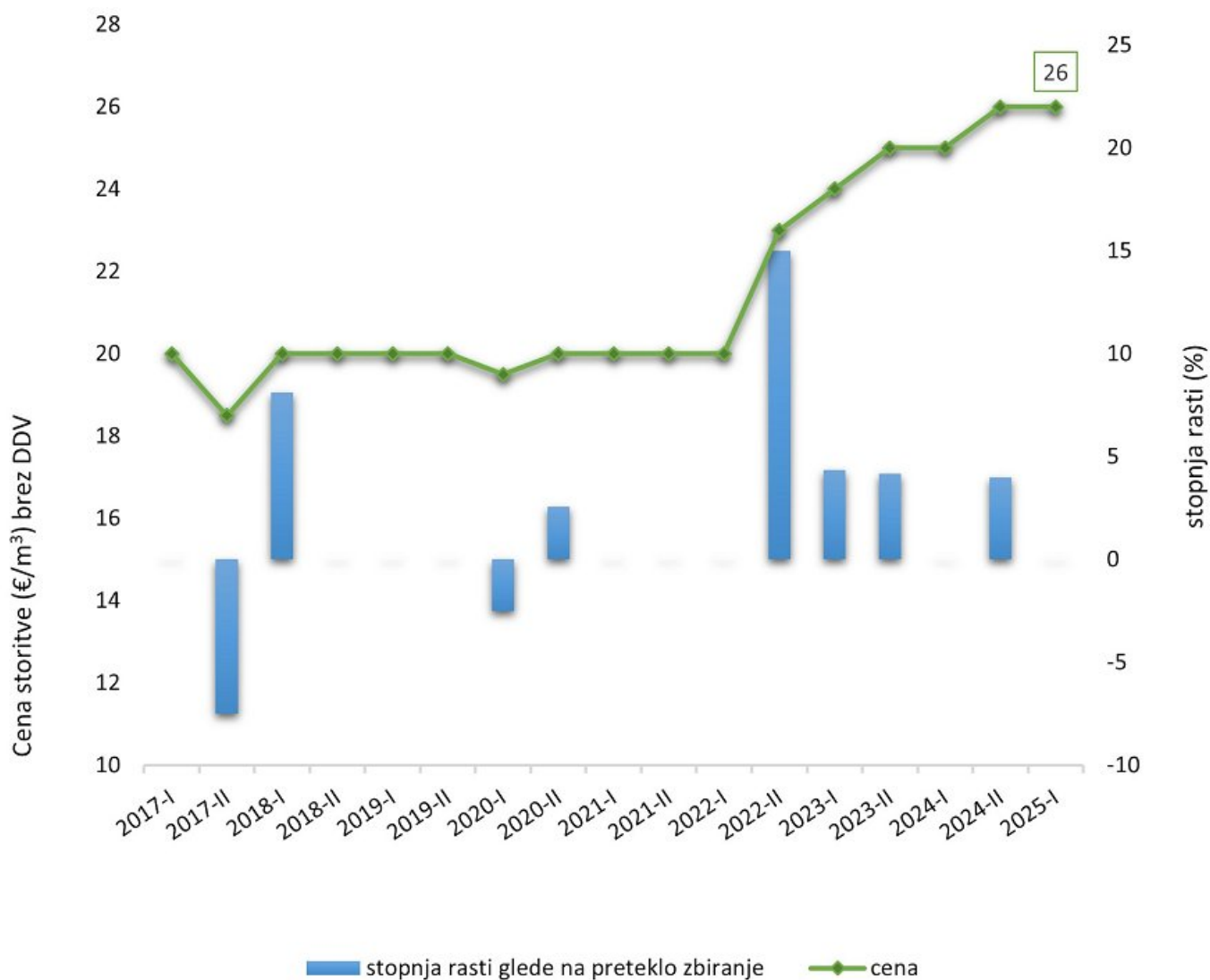
Srednja vrednost vseh posredovanih cen sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred B v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 23,5 €/m³ brez DDV (cena je 1,5 €/m³ višja kot v enakem obdobju preteklega leta); razpon cen je od 20 do 27 €/m³. Povprečna cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah znaša 27 €/m³ brez DDV ter je 1 €/m³ višja kot v preteklem zbiranju, trenutno pa se giblje med 23 in 32 €/m³.

Srednja vrednost vseh posredovanih cen sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred C v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 24 €/m³ brez DDV (cena je 1,5 €/m³ višja kot ob preteklem zbiranju podatkov); razpon poročanih cen znaša od 20 do 27 €/m³. Povprečna cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa znaša 28 €/m³ brez DDV in se giblje od 24 do 32 €/m³ brez DDV. Cena je za 3 €/m³ višja kot v preteklem letu.

*Slika 1: Cena sečnje z motorno žago in traktorskega spravila v €/m³ brez DDV po debelinskih razredih: A (10 - 30 cm), B (30 - 50 cm) in C (50 cm in več), ter ločeno za ugodne in neugodne delovne razmere. Križec označuje srednjo vrednost – mediano cene po posamezni kategoriji. *Posamezne cene (osamelci), ki se močno odklanjajo od mediane, niso prikazane.*

Povprečna cena sečnje z motorno žago in traktorskega spravila, gledano na vse cene, ne glede na debelinski razred in delovne razmere, znaša 26 €/m³ brez DDV in je enaka kot jeseni 2024.

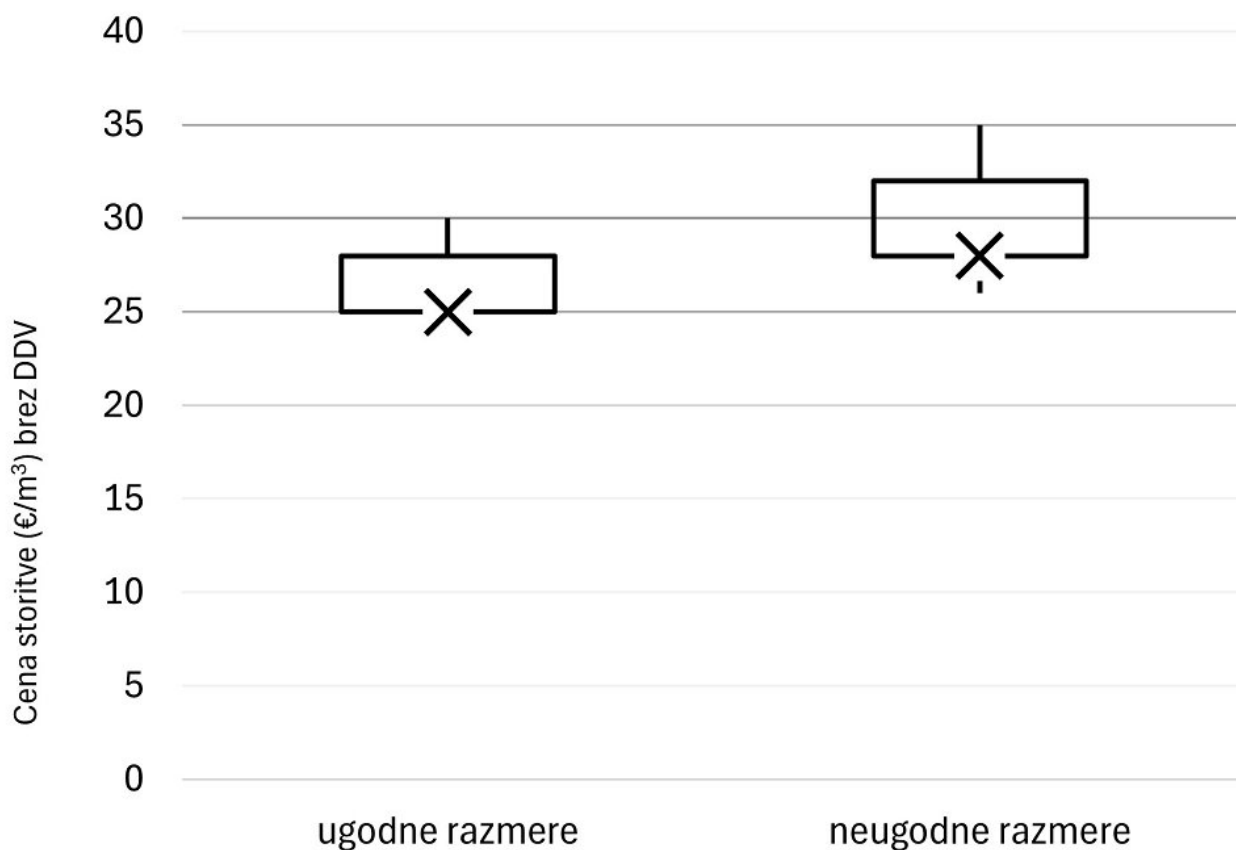

Slika 2: Gibanje cen sečnje z motorno žago in traktorsko spravilo lesa od začetka zbiranja cen in prikaz stopnje rasti cene.

Cena strojne sečnje in spravila lesa

Podatke o strojni sečnji so nam tokrat posredovala tri podjetja. Srednja vrednost vseh zbranih cen strojne sečnje in spravila je bila 28 €/m³ brez DDV. Razlika med srednjimi vrednostmi cen v ugodnih in neugodnih delovnih razmerah znotraj istega debelinskega razreda znaša med 3 in 4 €/m³ brez DDV.

Zaradi manjšega števila poročevalskih enot in posledično manjše količine podatkov smo prikazali le združene cene po debelinskih razredih ločeno po ugodnih in neugodnih razmerah (slika 4). Srednja vrednost cene strojne sečnje in spravila v ugodnih razmerah je 25 €/m³ v razponu 24 - 30 €/m³. V neugodnih razmerah je srednja cena 28 €/m³, in sicer v razponu 26 - 35 €/m³.

Slika 3: Povprečna cena strojne sečnje in spravilo v €/m³ brez DDV, ločeno za ugodne in neugodne delovne razmere. Križec označuje srednjo vrednost – mediano.

Cene prevoza lesa

Podatke o prevozu lesa so posredovala štiri podjetja, ki se ukvarjajo s storitvami transporta lesa.

Vse cene so podane v €/m³ brez DDV, ločeno za prevoz iglavcev in listavcev ter po različnih razdaljah: 0 - 20 km, 20 - 50 km, 50 - 100 km ter prevoz na daljše razdalje (več kot 100 km). Več o metodologiji zbiranja cen gozdarskih storitev je dostopno na povezavi: <http://wcm.gozdis.si/cene-gozdarskih-storitev>.

V preglednici so podane cene prevoza lesa za ugodne razmere, ki so opredeljene z:

- urejeno skladišče (po pravilu s »forwarderjem« ali z gozdarsko prikolico),
- enostavne terenske razmere ter
- manjši delež vožnje po gozdnih cestah.

Preglednica 1: Aktualne cene prevoza lesa za ugodne razmere za oktober 2024 (v €/m³ brez DDV).

<i>mediana</i>	PREVOZ 0-20 km	PREVOZ 20-50 km	PREVOZ 50-100 km	Prevoz na daljše razdalje/tujina
Iglavci	8	12	14	18
Listavci	10	13	15	18

V primeru neugodnih razmer za transport lesa so cene v povprečju višje za 20 %; ponudniki storitve navajajo delež povišanja cene od 15 do 20 %. Neugodne razmere so opredeljene z neurejenim skladiščem (neporavnana čela, spravilo s traktorjem), zahtevnimi terenskimi razmerami (večji nakloni), večjim deležem prevoza po gozdnih cestah ter prevozom lesa različnih dimenzij.

Če primerjamo aktualne cene prevoza lesa s cenami ob preteklem zbiranju, v jeseni leta 2024, ugotovimo, da se je storitev prevoza na kratke razdalje (vse kategorije do 100 km) v povprečju podražila za 3 %, do čim je cena glede na enako obdobje v lanskem letu ostala nespremenjena. Srednja cena prevoza se med iglavci in listavci razlikuje cca. 1- 2 €/m³.

Prevoz na daljše razdalje (nad 100 km) je opredeljen z uporabo tovornih vozil z majhno lastno maso (tara) – večinoma so to sedlasti vlačilci s polprikolico brez nakladalne naprave in tovornega platoja. Trenutna srednja vrednost vseh posredovanih cen znaša 18 €/m³ (interval med 15 in 22 €/m³) brez vključenega DDV-ja.

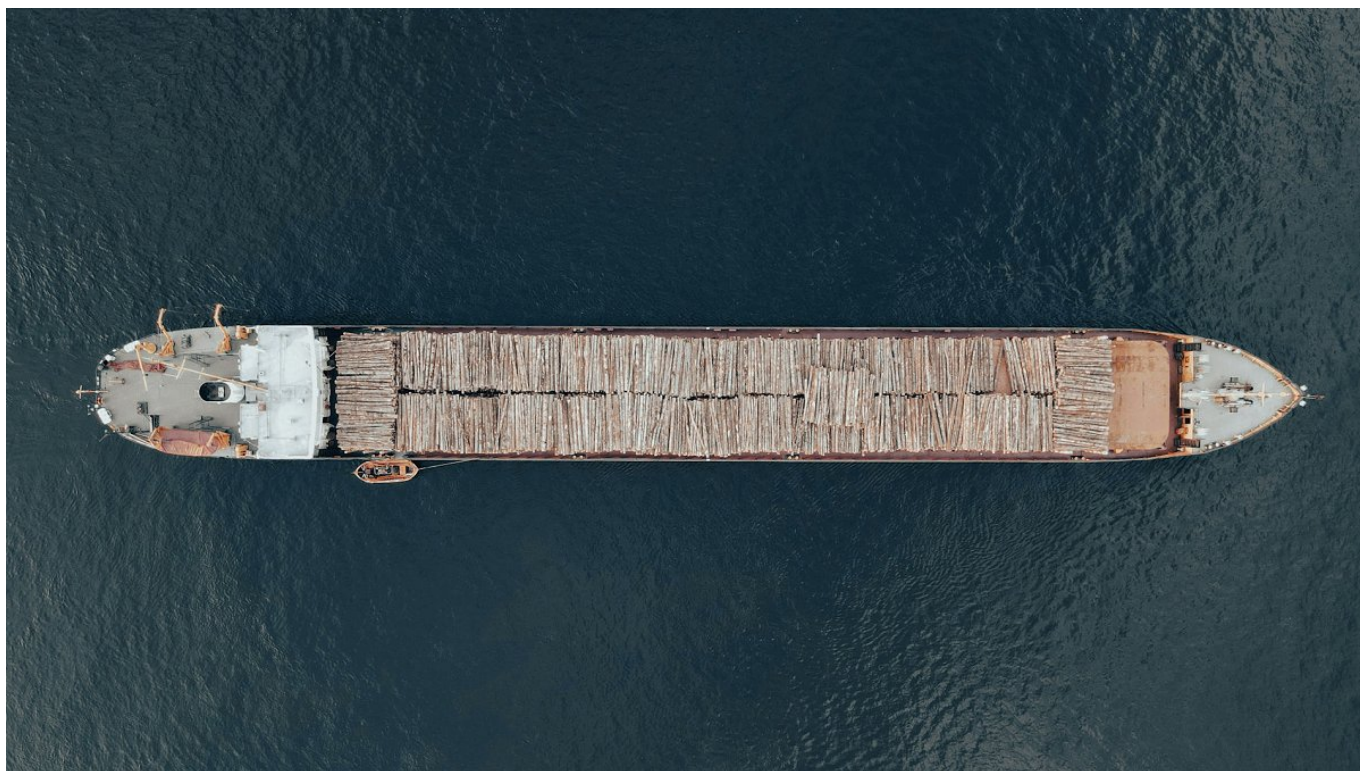
Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala cene preko spletne ankete.

Zunanja trgovina z okroglim lesom v letu 2024

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 17.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0019>)

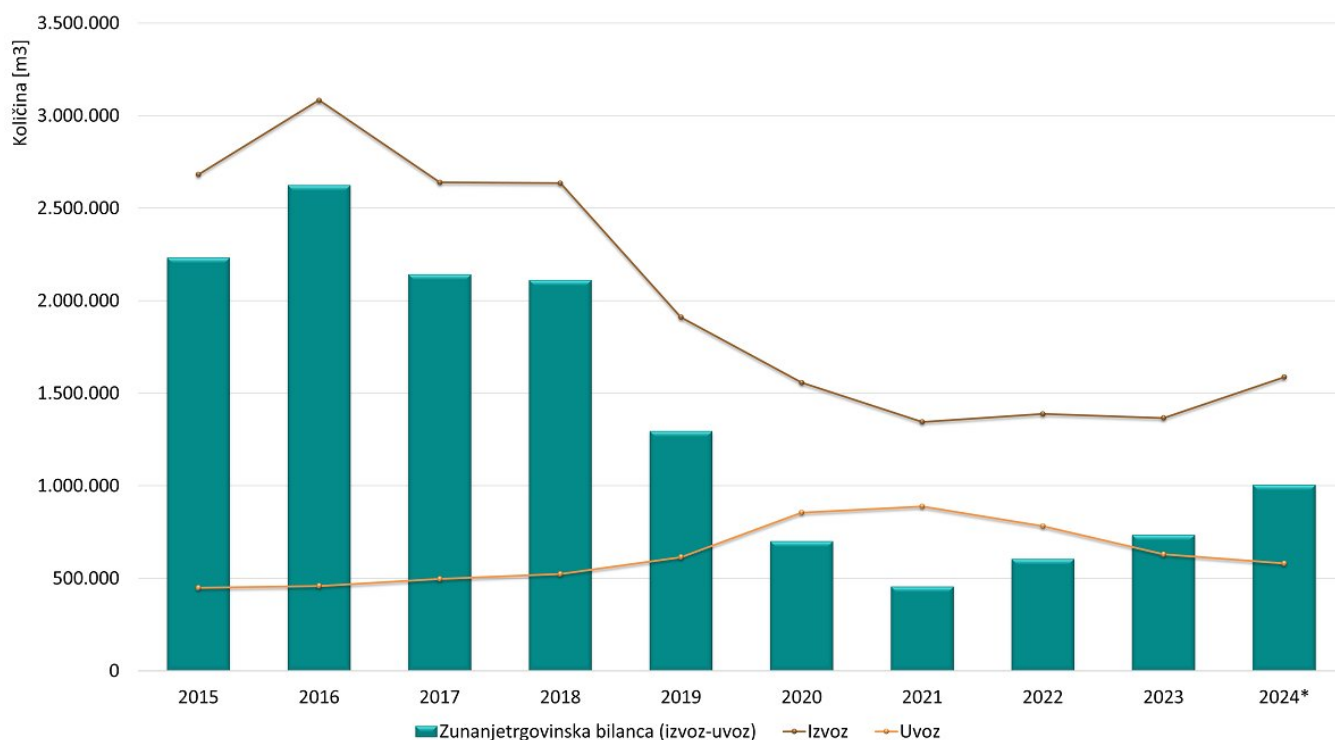

V letu 2024 je izvoz okroglega lesa znašal 1,587 milijona m³ (+16 % v primerjavi z letom 2023), od tega s 669.000 m³ (42 %) prevladuje izvoz industrijskega lesa listavcev s prevladujočo zastopanostjo lesa bukve. Uvoz okroglega lesa je v letu 2024 znašal 580.000 m³ (-8 % v primerjavi z letom 2023), od tega s 179.000 m³ (31 %) prevladujejo hlodi za žago in furnir iglavcev.

Analize so bile narejene iz začasnih podatkov o količini izvoženega in uvoženega blaga za leto 2024, pridobljenih iz baze statističnih podatkov Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS) po pripadajočih šifrah Kombinirane nomenklature (KN). Osnovni podatki so bili preko pretvorbenih faktorjev preračunani iz mase (t) v volumen (m³). Podatki v prispevku so zaokroženi na 1.000 m³.

Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa

V letih 2021, 2022 in 2023 je bil izvoz okroglega lesa dokaj konstanten in je v povprečju znašal 1,367 milijona m³ na leto (slika 1). V letu 2024 pa se je izvoz povečal in znašal 1,587 milijona m³ (+16 % v primerjavi z 2023), kar je primerljivo z letom 2020. Izvoz se je povečal pri vseh skupinah okroglega lesa, z izjemo lesa za kurjavo. Po letu 2021 uvoz okroglega lesa upada, v letu 2024 je bil za 8 % manjši v primerjavi z letom 2023 in je znašal 580.000 m³. Pri tem se je najbolj zmanjšal uvoz industrijskega lesa iglavcev. Zunanjetrgovinski presežek se je v letu 2024 zopet povečal v primerjavi z obdobjem 2020–2023 in je presegel 1 milijon m³ (1,007 milijona m³). Pri tem se je najbolj povečal zunanjetrgovinski presežek industrijskega lesa iglavcev (+69 % v primerjavi z 2023), kar kaže na neuravnoteženost med proizvodnjo in porabo teh sortimentov. Enako velja za industrijski les listavcev, ki sicer s 519.000 m³ zavzema največji del v zunanjetrgovinski bilanci okroglega lesa.

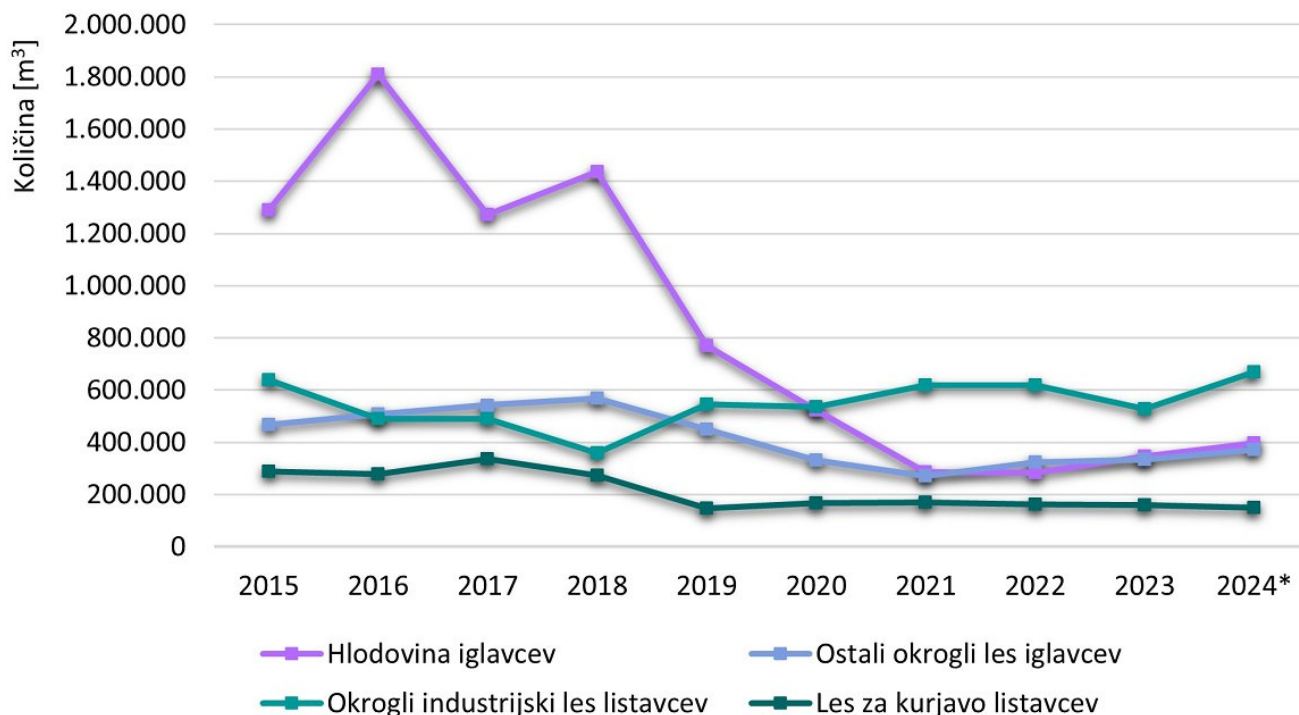

Slika 1: Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa v Sloveniji v obdobju 2015–2024 (podatki za leto 2024 so začasni) (vir: SURS, 2025; preračuni GIS)

Struktura izvoza okroglega lesa

V strukturi izvoza okroglega lesa v letu 2024 z 42 % prevladuje industrijski les listavcev (slika 2), pri čemer prevladuje les bukve vseh dimenzij. Izvoz te skupine je znašal 669.000 m³ in je bil rekorden. Največ industrijskega lesa listavcev (60 %) smo lani izvozili v Italijo. V zadnjih dveh letih se je zopet povečal izvoz hlodovine iglavcev; v letu 2024 je znašal 397.000 m³, kar je 14 % več kot v letu 2023 in

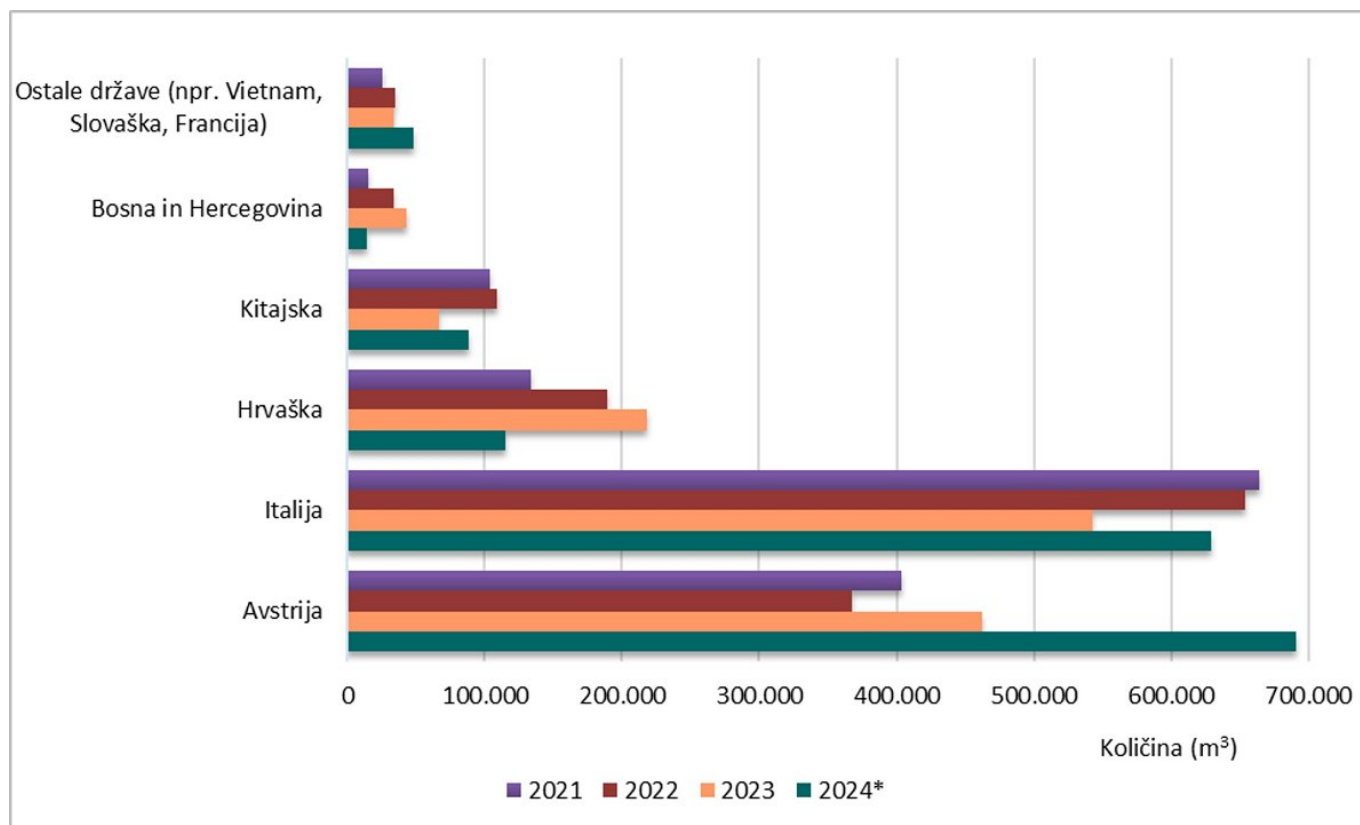
40 % več kot v letu 2022. Izvoz hlodovine iglavcev v letu 2024 predstavlja 25 % skupnega izvoza okroglega lesa v tem letu. Kar 84 % količin hlodovine iglavcev smo lani izvozili v sosednjo Avstrijo. V lanskem letu se je povečal tudi izvoz celuloznega in drugega tehničnega lesa iglavcev in bil največji v zadnjih petih letih. Za 7 % se je zmanjšal izvoz lesa za kurjavo listavcev in bil najnižji po letu 2019; le-ta je znašal 150.000 m³.

Slika 2: Izvoz posameznih skupin okroglega lesa iz Slovenije v obdobju 2015–2024 (podatki za leto 2024 so začasni) (vir: SURS, 2025; preračuni GIS)

Izvoz okroglega lesa po državah

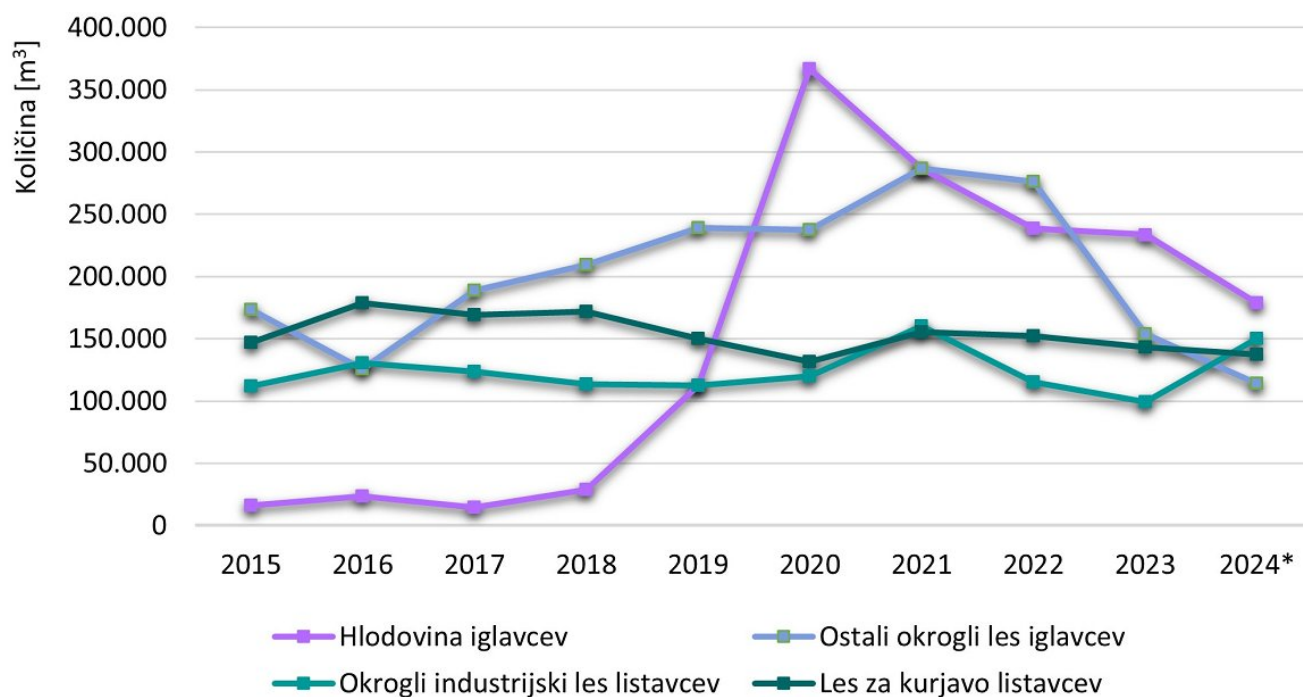
Po letu 2020 je bilo lani ponovno največ izvoza okroglega lesa v Avstrijo, in sicer 691.000 m³ (+50 % glede na 2023) (slika 3). Po strukturi izvoza okroglega lesa v Avstrijo z 48 % prevladuje hlodovina iglavcev, z 32 % sledi celulozni in drug tehnični les iglavcev. Po količini s 629.000 m³ sledi izvoz v Italijo, ki se je povečal za 16 % v primerjavi z letom 2023. V izvozu v Italijo s 64 % prevladuje industrijski les listavcev, predvsem bukov les vseh dimenzij. Na tretjem mestu držav uvoznic okroglega lesa iz Slovenije je Hrvaška, kamor smo lani zmanjšali izvoz za 47 % v primerjavi z letom 2023. Na Hrvaško smo izvozili največ industrijskega lesa listavcev in lesa za kurjavo (oboje s 37 %). Četrta zaporedna država, kamor smo lani največ izvažali okrogli les, je Kitajska s količinami v obsegu 89.000 m³ (+32 % v primerjavi z 2023). V izvozu na Kitajsko z 61 % prevladuje hrastov industrijski les. V letu 2024 smo izrazito zmanjšali izvoz okroglega lesa v Bosno in Hercegovino (-66 % v primerjavi z 2023) in je bil na podobni ravni kot leta 2021. Po večletnem konstantnem količinskem izvozu okroglega lesa v Vietnam (povprečje 2021–2023 znaša 7.000 m³), se je le-ta v letu 2024 izrazito povečal in znašal 21.000 m³; podobno kot na Kitajsko, smo tudi v Vietnam lani izvozili največ industrijskega lesa hrasta.

Slika 3: Izvoz okroglega lesa iz Slovenije po državah v obdobju 2021–2024 (podatki za leto 2024 so začasni; količine so prikazane v kubičnih metrih) (vir: SURS, 2025; preračuni GIS)

Struktura uvoza okroglega lesa

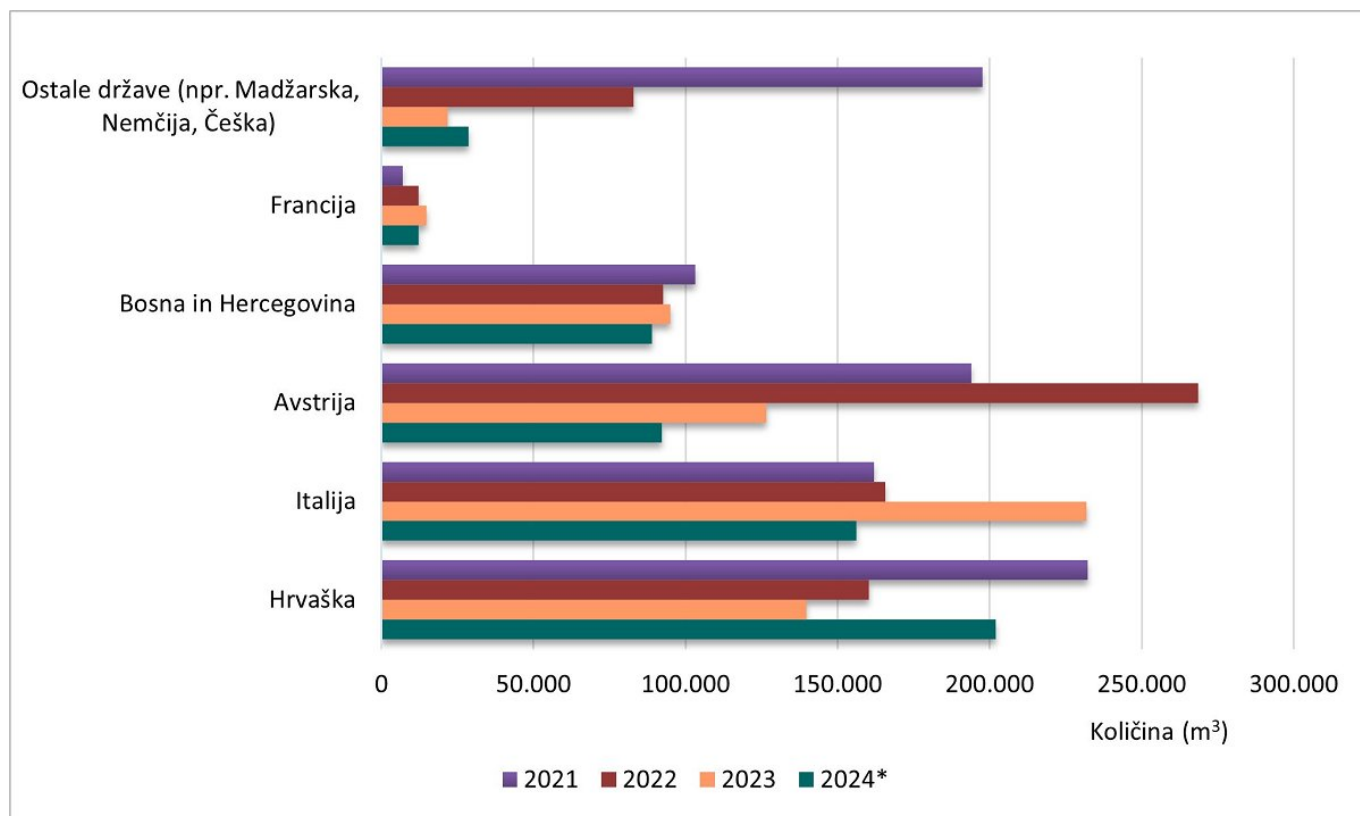
V strukturi uvoza okroglega lesa v letu 2024 z 31 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev, s 26 % sledi industrijski les listavcev (slika 4). Lani smo skupaj uvozili 179.000 m³ hlodovine iglavcev, od tega 59 % iz Italije. Industrijskega lesa listavcev pa smo največ (78 %) uvozili iz Hrvaške. Uvoz vseh skupin okroglega lesa se je v letu 2024 zmanjšal v primerjavi z letom 2023, izjema je le industrijski les listavcev, katerega uvoz se je povečal za dobro polovico. Pri tem se je najbolj povečal uvoz industrijskega lesa hrasta in sicer kar za 82 % in je v letu 2024 znašal 85.000 m³.

Slika 4: Uvoz posameznih skupin okroglega lesa v Slovenijo v obdobju 2015–2024 (podatki za leto 2024 so začasni) (vir: SURS, 2025; preračuni GIS)

Uvoz okroglega lesa po državah

V letu 2024 smo za razliko od leta 2023 in 2022 ter enako kot v letu 2021, največ okroglega lesa uvozili iz Hrvaške in sicer 202.000 m³, kar je 45 % več kot leta 2023 (slika 5). Pri tem z 58 % prevladuje uvoz industrijskega lesa listavcev z več kot polovičnim deležem hrastovega lesa. Sledi uvoz iz Italije, od koder smo lani največ (68 %) uvozili hlodov za žago in furnir iglavcev. Po letu 2022 se izrazito zmanjšuje uvoz okroglega lesa iz Avstrije, v letu 2024 je le-ta znašal 92.000 m³, kar je 27 % manj kot leta 2023 in 66 % manj v primerjavi z letom 2022. Avstrija sicer ostaja na tretjem mestu držav uvoznice okroglega lesa v Slovenijo, od koder smo lani največ uvozili celuloznega in brusnega lesa iglavcev. Avstriji sledi Bosna in Hercegovina, od koder izrazito prevladuje uvoz lesa za kurjavo listavcev.

Slika 5: Uvoz okroglega lesa v Slovenijo po državah v obdobju 2021–2024 (podatki za leto 2024 so začasni; količine so prikazane v kubičnih metrih) (vir: SURS, 2025; preračuni GIS)

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru javne gozdarske službe (JGS), ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter v okviru Programske skupine Gozdno-lesna veriga in podnebne spremembe: prehod v krožno biogospodarstvo (P4-0430), ki jo financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS.

Viri

Statistični urad RS, 2025. Podatkovna baza »Izvoz in uvoz blaga po šifri Kombinirane nomenklature in po državah, Slovenija« za obdobje 2015 do 2024.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/24902015.px> (24. 3. 2025)

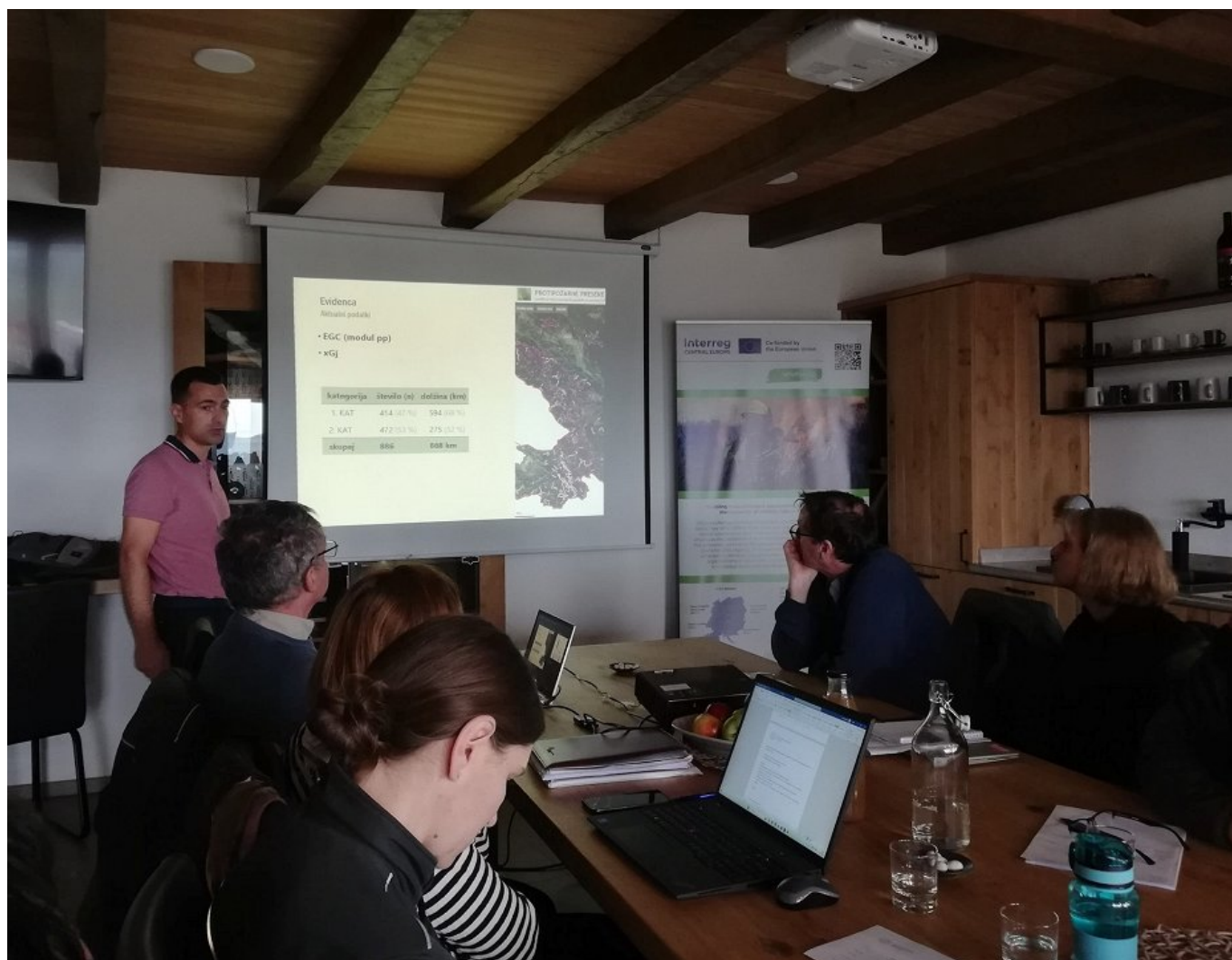
Interni strokovni posvet - kategorizacija protipožarnih prometnic

dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Gašper Ogrin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Matjaž Dremelj, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 21.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0020>)

Deležniki s širšega, čezmejnega Goriškega območja, odgovorni za upravljanje s požarno ogroženim okoljem, so na delavnici projekta Wildfire CE med drugim izpostavili potrebo po detalnejših evidencah in posodobitvi minimalnih tehničnih zahtev protipožarnih prometnic v požarno ogroženih gozdovih jugozahodne Slovenije.

Slika 1: Strokovne vsebine in izhodišča za diskusijo so predstavili predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije

V ta namen je Zavod za gozdove Slovenije, na pobudo Interreg projekta Wildfire CE, 16. aprila organiziral interni strokovni posvet strokovnjakov Zavoda za gozdove Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije.

Slika 2: Strokovne vsebine in izhodišča za diskusijo so predstavili predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije (Foto: Andreja Nève Repe, ZGS)

Strokovnjaki smo izmenjali svoja mnenja in izkušnje. Eden ob pričakovanih bližnjih korakov se nanaša na posodobitev evidenc obstoječih protipožarnih prometnic skladno s trenutnimi potrebami protipožarnega varstva.

Detaljnije poročilo delavnice bo objavljeno v eni prihajajočih številk revije Gozdarski vestnik.

Slika 3: Terenski ogled primera dobre prakse novozgrajenih protipožarnih prometnic

Interreg
CENTRAL EUROPE

**Co-funded by
the European Union**

Wildfire CE

Slika 4: Posvet je bil financiran s sredstvi Interreg Central Europe projekta Wildfire CE (CE0200934)

Vitli Krpan: zimski demo tour 2025

mag. Marjan Dolenšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 24.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0021>)

»Nič ni tako zanesljivega kot spremembe«, velikokrat slišimo, a ne vemo, če so imeli to v mislih v skupini za trženje (marketing) in prodajo podjetja Vitli Krpan, ko so začeli razmišljati o novih načinih in pristopih pri predstavitvi svojih proizvodov bodočim in obstoječim kupcem.

Nove generacije kupcev in uporabnikov imajo drugačne potrebe, drugačna pričakovanja, to pa zahteva drugačne, nove in sodobne pristope, nove načine nagovarjanja, obveščanja, komunikacije. In ob tem ne gre pozabiti tudi na tiste 40+ ali 50+ ter vse skupaj izvesti kot naraven tok dogodkov, evolucijsko. V enem stavku povedano: pri Vitlih Krpan so se odločili za manj oz. zmanjšanje statičnih predstavitev na sejnih in razstavah in več ciljnih demo prikazov praktičnega delovanja in

neposrednega nagovarjanja kupcev. Tudi z usmeritvijo na neposredno obveščanje o dogodkih preko vseh razpoložljivih družabnih omrežij in preko lokalnih društev lastnikov gozdov in strojnih krožkov.

Na nov način so h kupcem pristopili v letošnjem februarju in nov način preskusili v praksi na tridnevni zimski demo turneji po Gorenjski (Trboje), Štajerski (Rogla) in Dolenjski/Beli krajini (Dragatuš). Več polno naloženih Krpanovih tovornjakov se je v treh zaporednih dnevih premikalo med navedenimi kraji, kjer so se Krpanovi ekipe pridružili še lokalni uporabniki Krpanovih strojev in skupaj so zavihali rokave in dopoldan pripravili prizorišče, ki je ob 12. uri sprejelo obiskovalce, in prikaz se je lahko začel. Gozdarski vitli, rezalno cepilni stroji, gozdarske prikolice z dvigali, kamioni z gozdarskimi prikolicami so lahko pokazali svoje sposobnosti, obiskovalci pridobili informacije od predstavnikov tovarne in lokalnih uporabnikov, si privezali dušo, se družili in na koncu napeto pričakovali, kdo bo izžreban za glavno nagrado - traktorski zaboj. In kaj so povedali pri Krpanu na koncu tretje predstavitve v Dragatušu? »Zelo smo zadovoljni. Odziv in obisk je bil zelo dober, posebej še drugi in tretji dan. Smo na pravi poti in to nam daje smer in motivacijo za naslednje letošnje korake, predvidoma še večje«.

Pri Vitlih Krpan so gozdarski vitli njihov tradicionalni in še vedno vodilni izdelki. Na zimski demo turneji so prikazali najnovejše vitle z verižnim pogonom EH/EHP in zobniškim pogonom ter konstantno vlečno silo DH PRO (na sliki).

Rezalno cepilni stroj CS 4218 PRO z verižno žago, elektrohidravličnim krmiljenjem in nošene izvedbe. Na prikazu z dvžno mizo za hlodovino.

Rezalno cepilni stroj CSKZ 4218 PRO s krožno žago (žagalnim listom), elektrohidravličnim krmiljenjem in vlečene izvedbe. Na prikazu z verižno rampo za hlodovino.

Pri Vitlih Krpan nudijo široko paleto gozdarskih prikolic z gozdarskimi dvigali in kamionska gozdarska dvigala. Slednje kupcu namestijo na zeleni tovornjak in ga opremijo z vso potrebno opremo za prevoz lesa.

Krepitev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v evropskem kontekstu: Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN

Aitor Colell Llinas, BOSCAT Polytechnic University of Catalonia

Objavljeno na spletu 28.04.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0022>)

Učinkovito gospodarjenje z gozdovi je ključnega pomena za ohranjanje ravnotežja med ekološkimi, ekonomskimi in družbenimi cilji. Ta izziv je posebej izrazit v regijah, kot je Furlanija – Julijska krajina, kjer razdrobljenost lastništva gozdnih zemljišč in različne potrebe lastnikov in solastnikov otežujejo upravljanje z gozdovi. PRI.FOR.MAN projekt, podprt s strani operativne skupine EIP-AGRI predstavlja inovativni pristop za reševanje teh izzivov. Za podporo pri odločanju uporablja spletni geografski informacijski sistem, ki zagotavlja centralizirane, dostopne in uporabne informacije. Te informacije spodbujajo trajnostno gospodarjenje z gozdovi in reševanje specifičnih težav, s katerimi se pri upravljanju srečujejo gozdarji v lastniško razdrobljenih gozdovih.

Izziv: Razdrobljeno lastništvo in premalo izkoriščeni gozdovi

V Italiji je približno 66 % gozdov v zasebni lasti. Pogosto je velikost posameznih parcel manjša od 1 ha. Razdrobljenost vpliva na učinkovitost upravljanja z gozdom, saj veliko lastnikov živi daleč stran od svoje posesti in nima znanja in/ali sredstev za trajnostno upravljanje svojega zemljišča. Posledično premajhna izkoriščenost gozdov prizadene tako gospodarsko uspešnost kot tudi ekološko zdravje gozdov z znatnimi posledicami za biotsko raznovrstnost, skladiščenje ogljika in lokalno gospodarstvo.

PRI.FOR.MAN: digitalna rešitev kompleksnih problemov

Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN je uporabniku prijazna, prosto dostopna platforma spletnega geografskega informacijskega sistema (Web GIS), zasnovana za premagovanje zgoraj opisanih ovir. Geolocirane prostorske in atributne (tabelarične) podatke združuje v celovit sistem, prilagojen potrebam upravljavcev gozdov. To orodje z uporabo najsodobnejše tehnologije združuje informacije, prej razpršene po več različnih spletnih mestih, v dostopno obliko. Izboljšan dostop do podatkov o gozdovih s pridobitvijo novih podatkov o gozdnih združbah olajša možnosti za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

Značilnosti sistema za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN

Sistem ponuja vrsto funkcij, ki upravljavcem gozdov omogočajo večnamensko načrtovanje. Te funkcije vključujejo:

1. Kartiranje gozda in njegovega obsega: zagotavlja podroben vpogled v kategorije gozdov, lesne zaloge in letne prirastke, kar omogoča natančno načrtovanje z gozdom.
2. Analiza dostopnosti: Ocenjuje izvedljivost sečnje in spravila lesa s pomočjo podatkov o gozdnih cestah in topografiji.
3. Okoljske omejitve: Vključuje podatke o zavarovanih območjih, območjih Natura 2000 in drugih ekoloških dejavnikih za usmerjanje gospodarjenja k ohranjanju narave.
4. Načrtovanje stroškov in proizvodnje: Vključuje orodja za oceno stroškov sečnje in spravila in ocenjevanje donosov na podlagi trajnostnih praks.
5. Politika in strateška podpora: Združuje podatke na regionalni in občinski ravni za pomoč oblikovanja politike v dolgoročnem načrtovanju.

Premostitev vrzeli v znanju s pomočjo tehnologije

Sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN, oblikovan s sodelovanjem lokalnih deležnikov, zagotavlja dostopnost tako strokovnjakom kot širši zainteresirani javnosti. Njegov intuitivni vmesnik je v pomoč uporabniku, izčrpna navodila pa povečujejo njegovo uporabnost. Tako spodbuja revitalizacijo pomanjkljivo gospodarjenih gozdov in optimizira njihov prispevek k lokalnemu gospodarstvu in ekološki stabilnosti.

Trajnostni prihodnosti naproti

Projekt PRI.FOR.MAN poudarja potencial uporabe digitalnih orodij v gozdarstvu. Z združenjem razdrobljenih podatkov v dostopne, sistem za podporo pri odločanju naslavlja temeljne vzroke za pomanjkljivo gospodarjenje z gozdovi in njihovo slabo izkoriščenost. Čeprav je sistem trenutno v raziskovalni fazi, je pokazal uporabnost pri širjenju obsega in spodbujanja partnerstev med regionalnimi gozdarskimi službami in privatnimi deležniki.

Sklenemo lahko, da sistem za podporo pri odločanju PRI.FOR.MAN ponuja model za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki je lahko prilagojen za druga območja s podobnimi izzivi. Sistem ima z razvojem potencial, da na novo opredeli prakse gospodarjenja z gozdovi, spodbujanje ekološkega vidika, gospodarske uspešnosti in družbene kohezije gozdov po Evropi.

PRI.F R.MAN.

Shared PRIvate FORest MANagement in Eastern Alps